

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 138 november 2014

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

I DETTA
NUMMER

FÖRÄNDRINGAR INOM SVENSK NEDRUSTNINGS- POLITIK

*Nya regeringen positiv till det
humanitära initiativet*

IPPNW KONGRESS I ASTANA

Rapportering och
reflektioner

VAD KAN SVERIGE GÖRA?

Av Henrik Salander

HIROSHIMADAGEN

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I ALMEDALEN

FOTO: MARCELLA SVENSSON / REGERINGSKANSLIET

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN
Nobels fredspris 1985

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN #138

Varför ägna kraft åt KÄRNVAPENFRÅGAN?

Any use of nuclear weapons would have catastrophic humanitarian consequences unbound by time and space... It is against this background that Sweden welcomes that the humanitarian dimension has again been put at the forefront of discussions about nuclear disarmament... We look forward to the upcoming conference on the humanitarian impact of nuclear weapons to be held in Vienna in December, and we encourage all States, including nuclear weapon states and nuclear weapon possessor states to participate in this conference.

Mårten Grunditz anförande i FN den 14 oktober ger oss anledning att hoppas på att Sverige har för avsikt

frågan? Är det ens etiskt försvarbart att odsla tid, kraft och pengar på detta obsoleta problem när framgångarna ändå tycks vara försumbara? Och att kräva att våra politiker i denna osäkra tid tar strid för att avskaffa vapen som aldrig är tänkta att användas och som kan synas utgöra en trygg fixstjärna i det säkerhetspolitiska kaos vår värld kastats ut i? Borde inte politikerna lägga sina dyrbara timmar och sitt politiska kapital på frågor som gör större konkret skillnad för människor idag? Även vi inbitna kärnvapenmotståndare måste få stanna upp för att tvivla och pröva om vi verkligen gör det rätta. Rannsaka våra syften, mål och metoder. För mig blir det till slut ändå bristen på aktualitet som gör kärnvapen-

Andreas Tolf
andreas.tolf@slmk.org

och samtidigt ådra sig andra länders fördömande. Vad skulle Ukraina vinna på att förinta en rysk stad till priset av sin egen existens? Med egna kärnvapen skulle sannolikt i stället Ukrainas säkerhetsläge försämrats, eftersom kärnvapenbaserna hade utgjort viktiga militära mål för Ryssland. Nej, idén om kärnvapens överlägsenhet avskräckande effekt och deras fredsbevarande funktion är och förblir en farlig vanföreställning.

”MÅNGA LÄNDER OCH ORGANISATIONER VÄLKOMNAR SVERIGEN FRÅN ÅSKÅDARLÄKTAREN.”

att bidra mer aktivt till kärnvapenedrustningen än vad vi gjort de senaste åren. Socialdemokraterna har sedan 2013 förankrat arbetet för ett förbud mot kärnvapen i sitt partiprogram och de tilltänkta samarbetspartierna delar, enligt vår enkät från i våras, denna ståndpunkt.

För den som följer nyhetsflödet i Sverige och världen är det emellertid svårt att inte se alla mörka moln som tornat upp sig på vår gemensamma himmel: situationen i Syrien och Irak; konflikten i Ukraina och den ökade spänningen mellan Ryssland och västvärlden; Ebola-epidemin i västra Afrika. Till detta kan läggas miljöhoten, konflikten i Gaza, risken för terroraktioner samt oförsonlighet och intolerans mellan folk, politiska partier, länder och trosuppfattningar.

Varför då ägna kraft åt kärnvapen-

frågan riktigt angelägen. Vår värld står inför kolossala utmaningar som kräver insatser och uppoffringar av oss alla. Men inte mot något hot är kärnvapnen svaret. De är vapen som är omöjliga att använda i konflikter av den typ vi ser idag. De hjälper föga mot intolerans, miljöhot och ekonomiska kriser och leder knappast till större förtroende mellan stater och folk. De dränerar länder på resurser som borde gå till utbildning, sjukvård, infrastruktur, sådant som skapar verklig säkerhet.

Men, kanske någon invänder, om Ukraina hade haft kvar sina kärnvapen hade väl aldrig ryssarna vågat sig in i landet? Men inte heller i denna konflikt går det att se något rimligt scenario där Ukraina skulle sitta med trumf på hand tack vare kärnvapen. En enda bomb från ukrainsk sida och hela landet skulle strax ligga i ruiner

För oss i Svenska Läkare mot Kärnvapen stundar ett spännande och händelserikt verksamhetsår. Flertalet av riksdagens partier vill se ett större svenskt engagemang i kärnvapenfrågan och önskar att Sverige ska delta i arbetet för ett kärnvapenförbud. Vi ser tecken på att denna väg redan är anträd. I december bjuder Österrike in till den tredje konferensen om kärnvapens humanitära konsekvenser, och där har vi stora förväntningar på att Sverige axlar en mer aktiv roll. Sverige kan spela en viktig roll - om vi har den politiska viljan och förmågan att bygga kloka allianser. Många länder och organisationer välkomnar Sverige ner från åskådarläktaren. Vi är efterlängtnade och vi behövs! ❖

INNEHÅLL

IPPNW-KONGRESS I ASTANA

4 VAD KAN SVERIGE GÖRA? Av Henrik Salander

6 NYA REGERINGEN STÖDER DET HUMANI- TÄRA INITIATIVET MOT KÄRNVAPEN

8 IPPNW-KONGRESS I ASTANA, KAZAKSTAN

10 HÄLSOEFFEKTER AV PROVSPRÄNGNINGARNA I SEMIPALATINSK

11 VISITING SEMEY

12 ALLA KÄRNVAPEN MÅSTE BORT - FÖR OCH EMOT

13 ET STUDENTPERSPEKTIV (DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN)

14 BOKTIPS, DETTA HAR HÄNT, PÅ GÅNG

16 HIROSHIMADAGEN 2014

17 EN LÄKARES UPPGIFT - TAL AV ÅSA LINDSTRÖM

18 LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I ALMEDALEN

19 UDDRAG AF REFERAT FRA DLMK LANDSMØDE

20 INTERNATIONELL UTBLICK

22 MINNESORD - HANS LEVANDER

23 NOTISER

24 MEDLEMSSIDORNA

Läkare mot Kärnvapen nr 138
november 2014
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 4000 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstid-
skrift som ges ut av föreningen
Svenska Läkare mot Kärnvapen i
samarbete med **Danska Läkare mot
Kärnvapen, Forskare och Ingenjörer
mot Kärnvapen** och **Svenska
Tandläkare mot Kärnvapen**.

Ansvarig utgivare: Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 0725-66 87 25
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson, Ulf König,
Josefin Lind, Gabriel Holmbom

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm
0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom,
egdesign.gabriel@gmail.com

Manus till nästa nr skickas till:
Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av
kansliet i Stockholm, adr se sid 25.

Tryckt på miljögodkänt papper.

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
139	1 dec 2014	jan-feb 2015

FRAMSIDA:

Margot Wallström, Sveriges utrikesminis-
ter sedan 3 oktober 2014. Foto: Marcella
Svensson / Regeringskansliet.

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Vad kan SVERIGE göra?

Av Henrik Salander

Snart har det gått sex år sedan president Obama höll sitt första och hittills enda tal ägnat enbart åt kärnvapenfrågan. Talet gjorde många optimistiska, och ett kort tag såg den internationella utvecklingen ut att gå åt rätt håll.

Detta bekräftades av NPT:s översynskonferens 2010. Den innebar visserligen inte något entydigt steg framåt, men den tydde åtminstone på att kärnvapenstaterna kunde diskutera med icke-kärnvapenstater och med varandra om hur kärnvapenhotet ska bemästras.

Men sedan dess har det mesta gått fel. NPT:s fem kärnvapenstater USA, Ryssland, UK, Frankrike och Kina har inte visat minsta intresse att uppfylla sina löften – och de tre utanför avtalet, Indien, Pakistan och Israel, betraktar sig som helt obundna av de internationella kärnvapennormerna. Specialfallet Nordkorea är olöst, liksom Iranproblemet.

De internationella spänningar som följt av Ukrainakrisen har fått Ryssland att tydligare omhulda sina kärnvapen och t.o.m. hänvisa till dem i hotfull ton. Även de andra kärnvapenstaterna planerar eller utför moderniseringar av vapen och avfyrningssystem.

Dessutom har en tvist blossat upp mellan USA och Ryssland om tillämpningen av INF-avtalet om förbjudna medeldistansrobotar. Förhandlingsklimatet är sämre än på decennier. Det bådär inte gott inför nästa års NPT-

FOTO: GABRIEL HOLMBOM

”...ibland tillkommer den strategiskt viktiga uppgiften att försöka påverka sin egen regering. Nu har ett sådant tillfälle kommit.

förhandling, tjugo år efter att avtalet permanentades utan tidsgräns.

Vad kan göras? Vad kan frivilligorganisationer som Läkare mot Kärnvapen göra, och vad kan Sveriges regering göra?

Frivilliga och NGOer har alltid sin del av opinionsbildning, upplysning och information att slita med, men ibland tillkommer den strategiskt viktiga uppgiften att försöka påverka sin egen regering. Nu har ett sådant tillfälle kommit.

Sveriges nya regering har just börjat sitt arbete när detta skrivs, så än finns inte många besked om utrikespolitiken. Men som väntat annonserades en förändring av nedrustningspolitiken i ett inlägg i FN:s första utskott den 14 oktober. Sverige kommer att delta i överläggningarna om de humanitära konsekvenserna av kärnvapen i Wien i december.

En vanlig uppfattning är att Fredrik Reinfeldts regering 2006-2014 fört en passiv politik när det gäller kärnvapens roll i världen. Det kan nog vara korrekt i en allmän bemärkelse, om man jämför med tidigare regeringars viljeinriktning och retorik. Carl Bildts uttalanden om kärnvapen har varit delvis annorlunda än, säg, Anna Lindhs eller Lena Hjelm-Walléns.

Frågan är om detta betytt så mycket. Retoriskt har svenska ställningstaganden varit mer nedtonade 2006-2014 än under de socialdemokratiska regeringarna 1994-2006. Men i själva substansen, de sakpolitiska förslagen på kärnvapenområdet, är skillnaderna små. Hur små, eller snarare hur betydelsefulla, det kan man tvista om. Men om man undersöker det mätbara avtrycket, svensk direkt inverkan på den internationella kärnvapendiskussionen och förhandlingsmaterien, då

är förändringen ganska liten. (Det finns ett undantag som vi återkommer till.)

Nu kan någon fråga: so what? Politisk vilja och retorik är viktigt. Det är det som hörs och syns. Och på det området har en nedtoning skett under Carl Bildts år.

Men även om detta kan man säga: so what? Carl Bildt må ha haft kärnvapenedrustningen längre ner på sin mentala agenda än flera av sina föregångare – men dels spelar det liten roll eftersom Sverige inte nämnvärt kan påverka de få stormakter det handlar om, och dels har Bildt faktiskt stått bakom (om än ljumt) den svenska politiska kontinuiteten, dvs. att kärnvapnen är inhumana, oproportionerliga, olagliga och militärt oanvändbara, och att de bör fasas ut.

tillsammans med Irland skapade en koalition med också Sydafrika, Brasilien, Mexico, Egypten och Nya Zeeland fick icke-kärnvapenstaterna en kraftfull gemensam röst som attraherade ett stort antal icke-allierade stater, och viktigare, även åtskilliga NATO-stater. Därmed var isen bruten. Ryssland och Kina såg undrande på och visste inte hur de skulle förhålla sig till det nya. Resultatet blev det enda tunga förhandlingsresultat som de nukleära fem och alla icke-kärnvapenstater kunnat enas om efter NPT:s förlängning: de 13 stegen från NPT-konferensen 2000. De är fortfarande ouppfyllda och giltiga, om än i behov av viss uppdatering.

De kom till genom att de nukleära fem insåg att det var i deras eget intresse att ha en sammanhållen röst att

mejsla fram en heltäckande kompromissprodukt (dvs. försöka hålla ihop NPT och rädda avtalet) eller skapa ett mer ambitiöst nedrustningsprogram av typ nu-eller-aldrig (vilket givetvis inte skulle få de fem bakom sig, som de 13 stegen fick).

Bara koalitionsmedlemmarna kan välja mellan alternativen, och ingen kommer någonsin att kunna bevisa vilket som är bäst. De humanitära konsekvenserna, en förbudskonvention, eller andra vägar mot slutmålet en kärnvapenfri värld, är att se som delstrategier som kan rymmas i båda typalternativen.

Hur kan en ny koalition se ut? Australien och Japan misslyckades nyligen med ett NAC-liknande försök. Sverige skulle kunna börja med att kontakta

”UNDER DE NÄRMASTE ÅREN FÅR VI SE HUR LÄNDER SOM ERBJUDER ENBART RETORIK SKILJS FRÅN DEM SOM ÅSTADKOMMER NÅGOT.”

Men eftersom Bildt inte ansett att Sverige kan åstadkomma någon väsentlig skillnad i processen så koncentrerade han sig på annat. Det gjorde även hans chef statsministern – därav intrycket att Sverige sänkt rösten.

Den svåra frågan för den nya regeringen (när den nu påbörjat en förändring av opinionsbildning och retorik) blir efter någon tid: finns det något sätt för Sverige att verkligen göra skillnad? Finns någon outhärlig roll för Sverige som skulle kunna underlätta internationella kärnvapenprocesser, förhandlingar, brobygganden och samarbeten som kan vända trenden ”på marken”?

Svaren på sådana frågor är det viktiga framöver. Enkelt vore att bara köra på med den typ av kärnvapenkritik som vi alla kan utantill, och givetvis behövs stora doser av detta, det kommer det alltid att göra. Men om Sverige ska åstadkomma verkliga förändringar måste regeringen liera sig med andra för att mångfaldiga sitt inflytande.

Det har hänt en gång tidigare, med New Agenda Coalition (NAC), undantaget jag nämnde. När Sverige 1998

förhandla med, en röst som representerade resten av världen. Nu inställer sig frågan: varför inte göra samma sak igen?

Svaret är: det går tyvärr inte. Skälen är flera. Det viktigaste är att tunga länder som stod utanför slutmanglingen år 2000 inte skulle acceptera att bli utestängda en gång till – särskilt gäller detta Tyskland och Japan, men även andra.

Ett annat skäl är att flera av länderna i NAC blivit svårare partners än de var runt 2000. Exempelvis Egypten är i dagens läge, av uppenbara skäl, en mindre stadig samarbetspart än då.

NAC:s bäst-före-datum har alltså gått ut för årtal sedan. Jag anser att det var rätt av regeringen att lämna samarbetet – en förändring jag själv försökte få igenom när jag satt i UD, men misslyckades med.

Vad ska då Sverige göra i stället? Vi behöver hitta nya samarbetspartners och knyta an till några gamla. Men lika viktigt som ländervalet till en ny koalition, och strategiskt ännu viktigare, är att bestämma sig för om man vill

Norge, Schweiz, Österrike, Irland, Nederländerna och Nya Zeeland. Om man når enighet om en strategi kan man tala med Tyskland, Japan, Australien, Kanada och några till. Stora utvecklingsländer måste vara med – inte alla, men några betydelsefulla.

Sammanhållningen är det avgörande, inte antalet länder. En ny koalition måste pressa de fem kärnvapenstaterna så hårt att de inser att ett sammanbrott av NPT är förestående om de inte erbjuder substantiella tillmötesgåenden. För att kunna göra det måste koalitionen vara lika tuff och internt lojal som NAC var år 2000. Dessutom måste även de nukleära fem hålla samman, annars blir det ingenting, och utsikten till just det är sämre än på länge.

Det kommer således att bli svårt, ännu svårare än 1998-2000. Under de närmaste åren får vi se hur länder som erbjuder enbart retorik skiljs från dem som åstadkommer något. Så småningom kan vi bedöma till vilken kategori den nya svenska regeringen hör. ❖

DEN NYA REGERINGEN STÖDER DET HUMANITÄRA INITIATIVET MOT KÄRNVAPEN

Av Josefin Lind och Sofia Tuvestad

Tisdagen den 14 oktober höll Sverige ett anförande i FN:s generalförsamling i New York med ett mycket välkommet besked: Sverige stöder det humanitära initiativet mot kärnvapen. Vi har tidigare skrivit om det humanitära initiativet och riktat hård kritik mot att alliansregeringen inte ville stödja detta. Att den nya regeringen ändrar riktning är ett viktigt skifte i nedrustningsfrågan och en tydlig markering från Sverige om att kärnvapnens humanitära effekter är så oacceptabla att mer tryck måste sättas på kärnvapenstaterna att nedrusta. Hela uttalandet finns att läsa på vår blogg på slmk.org.

Läkare mot Kärnvapen tillsammans med Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) välkomnar beskedet och som del i ICAN arbetar vi för att så många stater som möjligt ska stödja det humanitära initiativet, som idag samlar 155 stater, däribland Schweiz, Norge, Danmark, Bosnien och Hercegovina, Österrike, Nya Zeeland, Irland, Brasilien och Mexiko. Flera av dessa är stater som Sverige tidigare samarbetat med för kärnvapenedrustning.

TYDLIG MARKERING MOT KÄRNVAPENLÄNDERNA

Efter flera år av passivitet på nedrustningsområdet är det glädjande att den nya regeringen nu visar sig redo att återta en aktiv svensk position i frågan genom att betona det humanitära perspektivet. Det humanitära initiativet sätter rätt fråga i fokus: om kärnvapen används blir konsekvenserna för män-

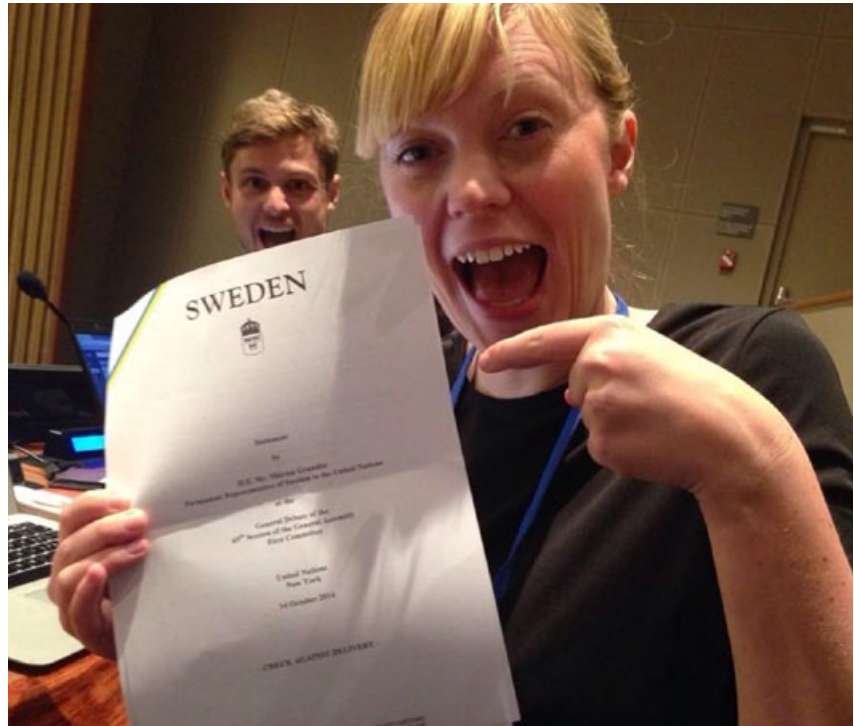

FOTO: JOSEFIN LIND

▲ Daniel Högsta från ICAN och Gabriella Irsten från WILPF/Reaching Critical Will, två glada svenskar i FN:s generalförsamling i samband med att Sverige annonserade anslutningen till det humanitära initiativet.

niskor och miljö oacceptabelt grymma och omfattande. Därför måste världens kärnvapenstater börja ta ansvar och mycket mer aktivt arbeta för nedrustning. Det är även ett sätt att förhindra att kärnvapen sprids till fler länder.

Det kommer inte som någon överraskning att Sverige under den nya regeringen nu stöder det humanitära initiativet. Beskedet är helt i linje med vad Socialdemokraterna lovade innan valet, både i riksdagsdebatter och i den skuggdeklaration som partiet lade fram i samband med den förra regeringens senaste utrikespolitiska deklaration.

Men det innebär alltså ett första steg mot en ny, starkare och mer aktiv riktning i den svenska nedrustningspolitiken. Sverige måste återigen bli ett land som letar nya lösningar, vågar pröva nya vägar fram, och tydligt markerar att kärnvapen är oacceptabla. Inte minst hoppas vi att detta är ett första steget mot en ny linje där Sverige tillsammans med andra kärnvapenfria stater tar makten att påverka och inte förlägger allt ansvar hos kärnvapenstaterna.

Det ska bli spännande att se hur

” Nu uppmanar vi Sverige att visa på fortsatt handling, bland annat genom att aktivt delta i Wienkonferensen

Sverige kan öka samarbetet med stater inom det humanitära initiativet. Vi har inför mötet i FN:s generalförsamling blivit kontaktade av flera diplomater och NGOs med frågan om den nya regeringen kommer att ändra kurs och börja stödja det humanitära initiativet. När detta nu har gjorts ser vi att åtminstone Finland följde efter Sveriges beslut.

Nu uppmanar vi Sverige att visa vilja till fortsatt handling, bland annat genom att aktivt delta i Wienkonferensen om humanitära konsekvenser av kärnvapen som äger rum i början av december. Där kommer viktiga diskussioner att föras kring hur det humanitära initiativet kan fortsätta växa och utvecklas. Sverige har en självklar roll att spela.

FOTO: JEAN-MARC FERRÉ / JUN-PHOTO

▲ Utrikesminister Margot Wallström som inte själv var på plats i FN:s generalförsamling har tydligt visat att Sverige kommer att prioritera nedrustning och att låta ansluta Sverige till det humanitära initiativet var ett viktigt och betydelsefullt steg i denna riktning.

FÖRBUD MOT KÄRN- VAPEN

Vi har vid flera tillfällen som aktiva organisationer i ICAN, sagt att den självklara fortsättningen på det humanitära initiativet är att ett förbud mot kärnvapen förhandlas fram på basis av vapens oacceptabla konsekvenser. Kärnvapen är inte i linje med humanitär rätt och det är dags att det internationella samfundet klargör detta genom ett förbud. Det är ett viktigt steg i processen för en kärnvapenfri värld.

Sveriges andra anförande i FN:s generalförsamling gav inte några tydliga besked hur man ställer sig i förbudsfrågan eller hur man avser att arbeta framåt med kärnvapenfrågan utan lämnar en del kvar för regeringen att utarbeta. ❖

Denna text skrevs som en blogg tillsammans med IKFF och återfinns även på deras blogg Fred, frihet och feminism.

155 STATER

STÖDER DET HUMANITÄRA INITIATIVET 2014-10-14

Afghanistan, Algeriet, Andorra, Angola, Antigua och Barbuda, Argentina, Armenien, Österrike, Azerbajdzjan, Bahamas, Bahrain, Bangladesh, Barbados, Vitryssland, Belize, Benin, Bolivia, Bosnien och Hercegovina, Botswana, Brasilien, Brunei, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Kambodja, Kamerun, Centralafrikan republiken, Tchad, Chile, Colombia, Komorerna, Kongo, Costa Rica, Elfenbenskusten, Kuba, Cypern, DR Kongo, Danmark, Djibouti, Dominica, Dominikanska Republiken, Ecuador, Egypten, El Salvador, Ekvatorialguinea, Guinea, Eritrea, Etiopien, Fiji, Finland, Gabon, Gambia, Georgien, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Island, Indonesien, Irak, Irland, Jamaica, Japan, Jordanien, Kazakstan, Kenya, Kiribati, Kuwait, Kirgizistan, Laos, Libanon, Lesotho, Liberia, Libyen, Liechtenstein, Makedonien, Madagaskar, Malawi, Malaysia, Maldiverna, Mali, Malta, Marshallöarna, Mauretanien, Mauritius, Mexiko, federationen Mikronesien, Moldavien, Mongoliet, Montenegro, Marocko, Moçambique, Myanmar, Namibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Norge, Oman, Palau, Panama, Papua Nya Guinea, Paraguay, Peru, Filippinerna, Qatar, Rwanda, Saint Kitts och Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent och Grenadinerna, Samoa, San Marino, São Tomé och Príncipe, Saudiarabien, Senegal, Serbien, Seychellerna, Sierra Leone, Singaporé, Salomonöarna, Somalia, Sydafrika, södra Sudan, Sudan, Surinam, Swaziland, Sverige, Schweiz, Tanzania, Thailand, Östtimor, Togo, Tonga, Trinidad och Tobago, Tunisien, Tuvalu, Uganda, Ukraina, Förenade arabemiraten, Uruguay, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Yemen, Zambia, nya Zeeland; observatörsstaterna Heliga stolen och staten Palestina; och icke-medlemsstater i FN: Cooköarna och Niue.

IPPNW-KONGRESS I ASTANA, KAZAKSTAN

– hopp om en kärnvapenfri värld

Av Gunnar Westberg

I kongressen deltog 250 läkare och medicinstudenter från 40 länder samt många från Kazakstan. Framför allt var deltagarna från Indien och Nepal talrika. Atmosfären var förhoppningsfull tack vare samarbetet med ICAN inför och under kongressen och på grund av framgångarna med mötena i Oslo och Mexico och det kommande mötet i Wien.

Kazakstan är av särskilt intresse för IPPNW. Kazakstan var utsatt för omfattande kärnvapenprov och radioaktiv smitta, landet var en av de största kärnvapenmakterna men gjorde sig av med kärnvapnen, och Kazakstan ledde arbetet för en kärnvapenfri zon i Centralasien.

Zonen etablerades år 2006 och kodifierades i avtalet i Semipalatinsk. Den innefattar Kazakstan, Uzbekistan, Kirgizistan, Turkmenistan och Tadjikistan.

Under kongressen rapporterades vid plenarsessioner uppgifter om hälsotillståndet i den befolkning som utsatts för kärnvapenproven i Semipalatinsk-området. Många lever fortfarande på platser med påtagligt hög strålningsnivå. Cancerfrekvensen angavs vara förhöjd, även hos de unga idag. Överlevnaden i cancer låg klart under de nivåer man ser i länder med utvecklad sjukvård.

Vi fick en lärarik sammanställning av skadeeffekterna av lågdosstrålning, vilka kan påvisas vid nivåer långt lägre än vi trodde på för tio år sedan.

Peter Karamoskos från Australien gav en faktsäckad redogörelse för illegal handel och smuggling av uran, och de svårigheterna IAEA haft att övervaka "uran-basaren".

Flera av föredragen och workshopparna kommer – förhoppningsvis – att publiceras på internet, tillgängliga genom WWW.IPPNW.ORG.

▲ I kongressen deltog 250 läkare och medicinstudenter från 40 länder samt många från Kazakstan.

▲ Björn Hilt från Norska Läkare mot Atomvapen, tillika ordförande i IPPNW:s styrelse samt Hellen Barsosio från Kenya som är vice ordförande i IPPNW:s styrelse.

▲ Ira Helfand, en av 4 co-presidenter i IPPNW.

▲ Ruby Chirino från Mexiko samt Åsa Lindström Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Hälsoeffekter av provsprängningarna i Semipalatinsk

Av Nelli Fillippova

IPPNW:s världskongress hölls i år i Kazakstans huvudstad Astana under några dagar i slutet av augusti. Att kongressen hölls i Kazakstan har ett symbolvärde: landet, som stod med en stor kärnvapenarsenal (världens fjärde största) efter Sovjetunionens sammanbrott, lämnade ifrån sig dessa vapen frivilligt.

Vidare stängde man provplatsen i Semipalatinsk, där ett stort antal provsprängningar genomfördes under åren 1949 - 1989. President för kongressen var Abay Baygenzhin, chef för ett medicinskt forskningscentrum i Astana. Han framförde i sitt inled-

ningstal hälsningar till kongressen från presidenterna i Ryssland och Kazakstan, Vladimir Putin och Nursultan Nazarbajev.

Ett centralt tema under kongressens andra dag var hälso- och miljöeffekter av provsprängningarna i Semipalatinsk. I provområdet har sammanlagt 465 provsprängningar genomförts. Tre kazakstanska forskare, professorerna Bersimbajev, Dosachanov och Apsalikov, berättade om de senaste forskningsrönen angående skadliga effekter av provsprängningarna på befolkningen i närområdet. Det fynd som väckte störst uppmärksamhet var den ökade morbiditeten och mortaliteten i cancersjukdomar bland de personer som bor eller bott nära provplatsen. De tre professorerna uttryckte en önskan om ett fortsatt internationellt forskningssamarbete om dessa problem.

Direkt efter kongressen gjordes ett studiebesök i Semipalatinsk och

Kurchatov, där man besökte ett museum med utställningar om provområdet samt ett institut för strålskydd och ekologi. Deltagarna fick också möjlighet att träffa invånare i staden Kurchatov.

I slutet av kongressen antogs en resolution som manar alla länder till nedrustning och fredlig samexistens: "Offren för påverkan av strålning från kärnvapenproven, drabbade av sjukdomar och genetiska störningar, utgör ett levande exempel på det vi står inför så länge kärnvapnen finns kvar. Vi vill uttrycka vår solidaritet med våra kazakstanska vänner: kärnvapnen måste avskaffas, och vi stödjer president Nursultan Nazarbajev i hans strävan att nå detta mål." ❖

Visiting Semey

By Susi Snyder, PAX

Semey, formerly known as Semipalatinsk, is in the north eastern part of Kazakhstan. It is a remote area that was chosen by the Soviets for a nuclear weapons test site in 1949. Over 450 nuclear weapons explosions (both above and below ground) took place there over the 52 years the site was operational.

Getting to Semey from the IPPNW Congress was an adventure. First, participants were shuffled onto a bus from the hotel to the Astana airport. Then we boarded a chartered plane. It was the only time in my life that I've ever been driven directly onto the runway and walked onto the plane. The flight was only about an hour or so, and then we arrived at the Semey airport. There were signs and banners, welcoming the foreign guests. It was unclear whether those were for us, or remnants of previous trips. They were covered with the historic logo of the Nevada- Semipalatinsk Movement.

That movement was a unique link that formed in 1989 and resulted in the closure of the Semipalatinsk site in 1991. It was a bond between those directly impacted by the testing in these two heavily armed countries, a way to share stories and unite in the common struggle to shut the test sites down.

As someone whose first exposure to the anti-nuclear weapons movement was working to shut down the US test site, the trip to Semey was a milestone moment in my life. Something that I will never forget.

Once we departed the airport, we boarded some busses and went into

Semey itself. I admit to being surprised at seeing what is now a defunct waterpark, and I wondered about the children that once rode down the waterslides. Where were they now? Did they have memories of testing the way that those who grew up in Las Vegas remembered the family picnics to watch the bomb go off?

We had a brief stop at a café for coffee and cake, and then boarded the busses again. Driving through the steppe for over two hours was beautiful. Though the scenery itself didn't really change, there were a few surprising moments. For example, suddenly seeing railroad tracks appear from nowhere. Or seeing horses being herded, not by someone on horseback, but on motorcycle. Aside from that it was vast, and it was empty. It was not hard to imagine how the sky must have looked on those fateful days that nuclear explosions took place.

Eventually we passed through a set of gates. They looked like totem poles guarding either side of the road. The busses stopped, and ours was boarded by two women. One was the deputy mayor, the other her interpreter. The Deputy Mayor explained that everyone had been waiting for us, and we were most welcome in Kurchatov.

We were driven into a big elementary schoolyard. Three large and brightly coloured yurts were set up in front of the school, across from a sound stage where someone was playing what must have been Kazach pop music. A few tables were set up, displaying animals carved from fruits and vegetables; a couple of people were selling watermelons.

” It was not hard to imagine how the sky must have looked on those fateful days

The foreign guests were ushered into the yurts, and a feast commenced. Tables heaped with a variety of meats, small dishes of nuts and dried fruits, bottles of water, vodka and brandy

were passed around, and toasts were raised to the hosts, the doctors, the anti-nuclear movement and more.

After the feast, we boarded busses again and went to the testing museum. This was a fascinating building, filled with images and equipment leftover from the testing era. From gas masks to models, photo books to an actual gamma-ray spectrometer, the large room was filled with the memory of a time gone by.

The time at the museum passed quickly, and we were soon ushered back onto busses for the return journey to Astana. All in all it was a day filled with the vast beauty of the steppe, the generosity and kindness of the Kazachs, and the still slightly secret legacy devastation caused by nuclear weapons. ❖

ALLA KÄRNVAPEN MÅSTE BORT *för och emot*

av Åsa Lindström

En workshop under kongressen handlade om alla de där argumenten man kan stöta på när man försöker övertyga om att kärnvapnen måste avskaffas. Under workshopen diskuterade vi vad det finns för svar och motargument. Ett genomgående tema var att så länge dessa vapen existerar riskerar de att användas, och inget vapen med så katastrofala humanitära konsekvenser kan rättfärdigas. Det viktiga är att få alla att förstå kärnvapnets effekter på människor.

KÄRNVAPEN KOMMER ALDRIG ANVÄNDAS. DET ÄR ETT POLITISKT VAPEN.

Varför låter vi inte i så fall alla skaffa kärnvapen? Om kärnvapen är ett välfungerande politiskt vapen skulle väl alla krig därmed vara slut. Något bevis för att kärnvapen fungerar politiskt finns inte. Dessutom gör människor misstag och oavsett om kärnvapen är militära eller politiska riskerar de användas så länge de finns och de humanitära konsekvenserna är för förödande.

VI KAN INTE BESLUTA OM ETT KÄRNVAPENFÖRBUD FÖR RISKEN FINNS ATT ETT LAND BEHÅLLER NÅGRA I HEMLIGHET ELLER ATT ETT LAND PLÖTSLIGT TILLVERKAR NYA.

Ett fåtal kärnvapen går kanske att behålla eller skaffa utan att det upptäcks. Men vad ska ett land göra med dem? Finns det verkligen någon poäng med att ha kärnvapen utan att berätta det? Om ett land plötsligt tillkännager att de har några kärnvapen – vad händer då? Hur lång tid tar det innan ytterligare ett land uppger att de också gömt några kärnvapen eller skaffar nya?

KÄRNVAPEN GER SÄKERHET. KÄRNVAPEN STOPPAR KRIG GENOM ATT AVSKRÄCKA ANDRA ATT ANFALLA EN KÄRNVAPENSTAT.

Om kärnvapen ger säkerhet skulle världen bli mycket mer säker om alla skaffade kärnvapen och det är det ju ingen som tror. Kärnvapen stoppar inte krig. Det finns flera exempel på länder som gått i krig mot kärnvapenstater.

KRIG ÄR OUNDVIKLIGT OCH DÅ MÅSTE MAN HA EFFEKTIVA VAPEN.

Om krig är ofrånkomligt, är det då inte bättre med krig med konventionella vapen istället för med kärnvapen? Kärnvapen är inte effektiva. De är ju oprecisa och klumpiga. Det är en föråldrad typ av vapen.

VI MÅSTE VÄNTA MED ATT AVSKAFFA KÄRNVAPEN. VÄRLDEN ÄR INTE REDO ÄN. DET MÅSTE BLI SÄKRARE FÖRST.

Varför väntade vi inte då av samma anledning med förbud mot kemiska och biologiska vapen eller landminor? Världen blir säkrare när vi avskaffar kärnvapnen.

DET KOMMER ALLTID FINNAS "GALNA" LEDARE. DÄRFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT "GODA" LÄNDER HAR KÄRNVAPEN.

Galenskap har ingen geografisk begränsning och kan förstås också drabba en redan demokratiskt vald ledare. Det visar bara hur viktigt det är att det inte finns några kärnvapen någonstans som en galen ledare kan komma över.

DET GÅR INTE ATT AVSKAFFA KÄRNVAPEN FÖR DET SKULLE PÅVERKA ARBETSTILLFÄLLEN OCH DEN AMERIKANSKA EKONOMIN FÖR MYCKET.

Det är svårt att säkert säga hur militära utgifter skulle påverkas av att kärnvapenindustrin upphör. Det kommer dock inte ske över en natt utan en förändring i industrin kommer ske under en längre tid och industrier förändras hela tiden utan att ekonomin havererar. Många kärnvapenproducenter har också andra typer av produktioner.

ARBETET FÖR ETT KÄRNVAPENFÖRBUD, EN KONVENTION, UNDERMINERAR NPT.

Det är kärnvapenstaterna som underminerar NPT. De kärnvapenfria staterna är överens om icke-spridning. Det är kärnvapenstaterna som inte kommer överens om nedrustning syftande till att avskaffa kärnvapnen.

DET ÄR NAIVT ATT TRO ATT EN KÄRNVAPENFRI VÄRLD ÄR MÖJLIG.

Vad som anses möjligt och vad som är acceptabelt förändras. Och det är vi som förändrar det. Idag är det knappt någon i vårt land som tycker det är det är acceptabelt att röka ens på en restaurang men det är inte länge sedan rökning ansågs vara fullt acceptabelt t.o.m. på sjukhus och flygplan. Om alla insåg hur katastrofala kärnvapens humanitära konsekvenser är så skulle det säkerligen anses naivt att tro att en värld med kärnvapen är möjlig.

IPPNW VER- DENS KONGRES I ASTANA - ET STUDENTPER- SPEKTIV

Af Sarah Ndoni

De danske studentrepræsentanter ankom d. 24. August. Vi tog i mod de 18 medicinstuderende, der havde deltaget i cykelturen fra Semey til Astana for at oplyse om nedrustning, kampen for en atomvåbenfri verden og global sundhed.

De blev hilst velkommen foran Astana International Research Center, hvor alle ansatte stod klar med balloner med IPPNW-logo. Formanden for IPPNW Kasakhstan, Dr Abay Baigenzhin, Professor Alikhan Dossakhanov fra IPPNW og en senator fra Kasakhstan talte.

Hovedorganisator Michelle Gin, fortalte os studerende om en del udfordringer på rejsen. Gruppen havde været fulgt af politieskorte og ambulance på hele turen og var blevet nød til at køre over halvdelen af afstanden i bil. De havde været på nationalt TV flere gange og talt med lokale politikere og borgmestere ved flere lejligheder. De lokale havde givet udtryk for stolthed over deres præsidents beslutning om at give afkald på atomvåben. På nuværende tidspunkt planlægges opførelse af to nye atomkraftværker i Semey området.

STUDENTERKONGRES FRA 25.-26. AUGUST

47 studerende deltog, eksklusive organisatorerne. Dr Alex Rosen, Dr Ira Helfand og Dr Alan Robock talte på den første dag. De fremlagde ny evidens, der fremskriver mere omfattende konsekvenser af atomvåbenudveksling end hidtil antaget. De nyeste tal på fald i fødevarereproduktion i Kina, sfa atomvinter, peger på at mere end 2 milliarder mennesker vil være i risiko for at sulte. Samtidigt blev hele produktions-

FOTO: XANTE HALL

kæden problematiseret ved flere lejligheder, dvs helbredseffekter af alle led fra uran-miner, bearbejdning og opkoncentrering, atomkraftværker, atomvåben og affaldshåndtering. I sin første forelæsning fortalte Dr Alex Rosen at præsident D. Eisenhower i 1953 søsatte "Atoms for Peace"-programmet mhp at lette militærets adgang til uran.

Ved studenterkongressen blev der fortalt om moderne dekontamineringsfaciliteter i Semey, der blev præsenteret forskellige studier af de mentale mén hos lokalbefolkningen og studier af forekomst af hjerte-kar sygdomme. Forekomst af cancersygdomme og fostermisdannelser blev ikke omtalt. Om eftermiddagen havde studenternes International Core Group et møde hvor undertegnede deltog. Mødet handlede om at få skabt en stærk struktur omkring studenternetværket som vil styrke hele organisationen. Vi kom ud med en plan for de næste to år.

Senere på aftenen blev vi vist rundt i det nærliggende nybyggede Kazakhiske Nationalmuseum og dernæst inviteret til middags-buffet med Astanas borgmester.

I løbet af Studenterkongressen blev der valgt nye internationale studentrepræsentanter: Bimal Khadka fra Nepal og Aino Weyers fra Tyskland. Det danske papirtraneprojekt blev fremlagt og mødte stor interesse. En lang række andre workshops blev

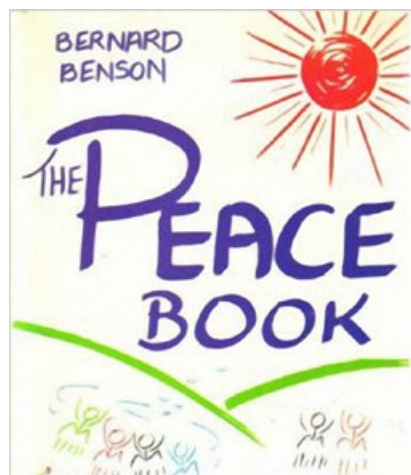
afholdt om ICAN, "Aiming for Prevention", "Maternal and Child health, outcomes of Nuclear Radiation", "Arms Trade Treaty and it's ratification", "Fukushima - three years into the nuclear catastrophe". Medlemmer af den japanske delegation fra Hiroshima fortalte bl.a. om deres egen familiehistorie. Studerende fra IFMSA afholdt en workshop i katastrofe håndtering, primært med fokus på effektive triagesystemer.

D. 30. August tog alle delegerede til Semey. Vores lille gruppe gik rundt med en guide. Denne guide var psykiater og PhD studerende fra Semey, han havde tidligere talt ved studenterkongressen, hvor han havde fremlagt sine studier af mentale mén hos lokalbefolkningen. Han kom fra Semey og fortalte om mange tilfælde af cancer i hans egen familie. Han fortalte desuden at den del af befolkningen omkring det tidligere prøvesprængnings område, der i dag døjer med følgesygdomme og medfødte misdannelser, ikke får nogen kompensation eller økonomisk statsstøtte.

I de næste par uger ser vi frem til at deltage i Karriere-dag på Det medicinske fakultet i København. Dette vil være en fremragende lejlighed til at møde og invitere nye studerende indenfor. Medlemmer af IPPNW fra fx Sverige er mere end velkomne til at deltage, I vil blive taget i mod med kyshånd. ❖

Boktips

FREDSBOKEN

I mitten av 1980-talet fick jag av en god vän en barnens Fredsbok (Peace Book) författad och i karaktäristisk stil tecknad av fredsaktivisten Bernard Benson. Bernard Benson var under 1950-talet anställd inom databranschen med koppling till försvarsindustrin i England, men beslutade under senare delen av sitt liv att i buddistisk anda arbeta för fredsprojekt med koppling till barnens situation i världen.

Det var under samma tidsperiod, kalla kriget, som vi i Läkare mot Kärnvapen försökte förstå vilken strategi som krävdes för att skapa en kärnvapenfri framtid för våra barn och kommande generationer. Den oro och uppgivenhet hos ungdomar inför framtiden som framkommit i IPPNW:s forskning på 1980-talet skulle annars kunna bli självuppfyllande.

Jag kontaktade Bernard som flyttat till Nice, och bjöd in honom till Uppsala för samråd. Hemma i Vårdsätra drog vi upp riktlinjerna för ett ungdomars och skolors fredsprogram vilket bland annat inspirerade till Life-Link programmet. Ett antal vykort som beskriver åtgärder för att uppnå kärnvapennedrustning blev också ett resultat av våra möten.

Bernard Benson som avled i mitten av 90-talet har på sin gravsten inskriptionen: I TRIED

Hans Levander

Reaktorhallen i Kungliga Tekniska Högskolan under ICAN Nuclear Abolition Day i Stockholm 26 september.

FOTO: JOSEFIN LIND

Händelser

NUCLEAR ABOLITION DAY

På ICAN Nuclear Abolition Day, tillika International Day for the Total Elimination of Nuclear Weapons 26 september arrangerade vår partner i ICAN, den buddhistiska fredsorganisationen Sokka Gakkai International, ett seminarium i Reaktorhallen på Kungliga Tekniska Högskolas område i Stockholm. Där byggdes Sveriges första kärnreaktor vilken sedan avvecklades under 1970-talet.

Inbjudna talare var Rolf Ekéus som utförligt beskrev nedrustningsarbetet både nationellt och internationellt allt sedan Sverige lade ner sitt atombombsprogram samt Josefin Lind som berättade om det humanitära initiativet, vikten av ett svenskt engagemang idag och förväntningar på den nya svenska regeringen.

ICAN ACTION ACADEMY

Den 11-14 september samlades närmare nittio personer i Berlin för att delta på ICAN Action Academy, en fyra dagars konferens om olika perspektiv och vinklar på kärnvapen, för personer yngre än trettio. Akademin gick ut på att ge deltagarna en verktygslåda för att aktivt jobba för kärnvapennedrustning. Deltagarna kom från femton länder runt om i Europa, alla hade olika erfarenheter och bakgrund, och det blev en spännande blandning av personer. Även om det inte var så mycket ny information som presenterades och det hela inte levde upp till våra förväntningar, så var det trevligt att träffa personer som jobbar mot samma mål som man själv, det vill säga global nedrustning av kärnvapen. Det gjorde att helgen både blev inspirerande och hoppfull.

Ett uppföljande träff hölls i slutet av oktober i Bryssel. Där deltog femton personer från olika länder i Europa, bland annat Polen, Spanien, Italien, Rumä-

nien, Tyskland. Under helgen planerades nationella kampanjer, vi hade diskussioner om påverkansarbete och insamling, erfarenhetsutbyten med mera. Vi hade även externa möten med en representant från Tysklands Nato-delegation, en diplomat från Österrike och en representant från EU. Helgen var mycket givande, med mycket information och långa dagar. I Wien, innan regeringskonferensen och ICAN Civil Society Forum, kommer en tredje träff att hållas med samma grupp och det ska bli spännande att höra vad som händer inom nedrustning och politiken i de andra länderna i Europa.

Clara Levin

På gång

SETSUKO THURLOW OCH ERIC SCHLOSSER TILL STOCKHOLM

Den 2-5 december kommer Setsuko Thurlow till Sverige. Setsuko var 13 år när atombomben föll över hennes hemstad Hiroshima. Setsuko själv befann sig någon kilometer från bombens epicentrum och är en av få överlevare, sk. Hibakushas som finns kvar idag och kan berätta om den där dagen som vi alla har läst om.

Nu kommer hon till Stockholm för att prata om sina erfarenheter och om kärnvapnens humanitära effekter. Hon kommer bland annat att hålla föredrag på Stockholms universitet i samarbete med Utrikespolitiska föreningen, på Globala gymnasiet och i riksdagen. Samtidigt är även Eric Schlosser, författare till boken *Command and Control* (se recension i LMK 135) i Stockholm för att lansera den svenska upplagan som kommer att heta *Bomben*.

Thurlow och Schlosser föreläser tillsammans vid flera av dessa tillfällen. Alla är välkomna att lyssna till dem på Stockholms universitet 3 december kl. 17-19. Med reservation för ändringar.

Håll utkik på www.slmk.org efter tid, plats och övrig information.

Clara Levin

Nyfiken på

CLARA LEVIN

I augusti 2014 började jag jobba som projektledare på SLMK:s kansli i Stockholm. Projektet jag arbetar med just nu handlar om att förnya hemsidan Lär om kärnvapen, som får ny struktur, ny design och uppdaterade texter. Mitt arbete är spännande och omväxlande, något jag trivs bra med. Jag är väldigt glad över att ha fått denna möjlighet att arbeta för SLMK.

Under min uppväxt har jag alltid tänkt att jag vill göra skillnad i världen och jag ville vara till nytta. Min drivkraft är att en bättre värld är möjlig, men för att världen ska kunna bli bättre måste vi kämpa mot de orättvisor som finns. Det var denna drivkraft som ledde in mig på min utbildning och i juni 2014 tog jag min masterexamen i mänskliga rättigheter vid Uppsala universitet. Sedan tidigare har jag en kandidatexamen i utvecklingsstudier med inriktning genusvetenskap från Göteborgs universitet.

Säkerhetspolitik och nedrustning är frågor som fått allt större plats i mitt liv. Mitt ideella engagemang började när jag studerade i Göteborg. Där började jag engagera mig i Röda korsets ungdomsförbund och verksamheten Jourhavande kompis. Jag var även delaktig i att utveckla ett nytt pedagogiskt material åt ungdomsförbundet som nu används på mässor och festivaler.

Det var under min praktik på Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF, som mitt intresse för nedrustning väknade. Det var även då jag kom i kontakt med SLMK för första gången. Nedrustningsintresset ledde mig sedan vidare till Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen, där jag gjorde min andra praktik inom nedrustning. Främst arbetade jag med svensk vapenexport och var delaktig i organisationens valsatsning, vapenvalet.se. Nu sitter jag i både IKFF:s och Svenska Freds valberedning.

Jag gillar att få olika perspektiv på frågor som intresserar mig och jag tror att det är det som lett mig till dit jag är idag och även till den jag är. Övrig tid spenderar jag på en ö i Stockholms skärgård. Där renoverar jag mitt hus, åker båt och kopplar bort Stockholms stress.

Hiroshimadagen 2014

FOTO: GABRIEL HOLMBOM

Ceremoni i Storkyrkan, Stockholm

Av Leonore Wide

På Hiroshimadagen den 6 augusti ordnade Svenska Läkare mot Kärnvapen (SLMK) tillsammans med Stockholms domkyrkoförsamling för nionde året i följd en manifestation för fred och nedrustning i Storkyrkan. Talare var Eva Brunne, biskop i Stockholm, Åsa Lindström, vice ordförande i SLMK samt Anita Goldman, författare som bland annat skrivit en bok om Los Alamos och kärnvapenforskningen där. SLMK:s Anti-atombombsdiplom för 2014 delades ut till Hans Blix för hans arbete för kärnvapenedrustning, bl. a. genom den så kallade Blixrapporten. Cellisten Joakim Laksov spelade ur Bachs solosviter och Martin Blomquist framförde orgelmusik. Omkring 100 personer deltog i manifestationen.

Tidigare på eftermiddagen anordnade SLMK och Nobelmuseet tillsammans ett möte på Stortorget med tal av Åsa Lindström samt Tobias Degsell från Nobelmuseet, sång och en die-in, där deltagarna simulerade en kärnvapenattack. Nobelmuseet hade dessutom bjudit in till en specialvisning om fredspristagare.

Lund

Av Karin Utas Carlsson
Svenska Läkare mot Kärnvapen uppmärksammade traditionsenligt Hiroshimadagen med en utställning i Domkyrkan i Lund och ett kort anförande av Karin Utas Carlsson i samband med mässan klockan tolv.

Örebro

Ljuslykter släpptes i Svartån under minnesceremonin i Örebro för att hedra offren i Hiroshima och Nagasaki. Ett hundratal personer närvarade vid ceremonin och tal hölls av landshövding Rose-Marie Frebran.

Sigtuna

Martin Tondel, vice ordförande i SLMK, deltog på Life-Links internationella konferens på Sigtunaskolan Humanistiska läroverk 4-8 augusti. Närvarande var 50 elever från 10 olika länder bland andra två elever från Hiroshima som höll en gripande presentation om

▲ STORKYRKAN, STOCKHOLM

Årets Anti-atombombsdiplom tilldelades Hans Blix som i samband med utdelningen höll ett anförande i Storkyrkan.

FOTO: LENA LINDAHL

▲ SIGTUNA

Lyktnedläggning i Sigtunafjärden.

konsekvenserna av atombomben över staden 1945. Martin höll ett minnestal över Hans Levander och den stora betydelse han haft för SLMK och som grundare av Life-Link. Vid den efterföljande lyktnedläggningen i Sigtunafjärden medverkade förutom eleverna, deras lärare och rektorn på Sigtunaskolan, även kommunstyrelsens ordförande Lars Bryntesson. En av de japanska studenterna avslutade ceremonin med att sjunga en fredssång.

EN LÄKARES UPPGIFT

– ibland bota, oftast lindra, alltid trösta. Efter en kärnvapenkatastrof är inget av detta möjligt.

Tal av Åsa Lindström i Storkyrkan, Stockholm

Idag, den 6 augusti, för 69 år sedan föll den första atombomben. Över Hiroshima. En förödande mänsklig katastrof.

Idag, snart 70 år senare finns kärnvapen fortfarande kvar. Och de är än mer förödande. Idag finns drygt 16 000 kärnvapen i världen. Det motsvarar 100 000-tals Hiroshimabomber. Eller, mer än tillräckligt för att utplåna all mänsklig civilisation, många, många gånger om.

Som läkare känns det självklart att engagera mig mot kärnvapen. En läkares uppgift är att ibland bota, oftast lindra, alltid trösta. Efter en kärnvapenkatastrof är inte detta möjligt. Där ett kärnvapen exploderat, inom ett område på ett par km, blir hettan extrem. Det blir hetare än solens yta. Allt förbränns. Den plats där ett kärnvapen detonerat finns inte. Den har förångats. Det är en icke-plats.

Utanför denna icke-plats drar en enorm tryckvåg fram, raserar byggnader, orsakar krosskador, förstör allt i sin väg. Stark värmestrålning orsakar eldsvådor, och bildar stora eldstormar. Inom ett par mils radie är det fortfarande så varmt att plåt smälter, asfalt fattar eld, det mesta syret förbrukas. Majoriteten av allt levande dör. Den radioaktiva strålningen sprids över stora områden.

De medicinska konsekvenserna är oöverblickbara. Som läkare finns inget jag kan göra. Sjukhusen har raserats, ingen medicinsk utrustning fungerar, infrastrukturen har brutit samman. Om jag som läkare överlever finns ingen möjlighet att bota, det finns ingen möjlighet att lindra, knappt ens någon möjlighet att trösta.

Varje användande av ett kärnvapen är en humanitär katastrof med

förödande medicinska konsekvenser.

Men, den humanitära katastrofen stannar inte vid de som ögonblickligen drabbas i kärnvapenexplosionen. Den humanitära katastrofen stannar inte vid den radioaktiva strålningen som sprids. Den humanitära katastrofen stannar inte vid det totalt raserade samhället.

Om ett kärnvapenkrig skulle bryta ut, mellan låt oss säga Indien och Pakistan. Två av världens kärnvapenstater. Två av världens minsta kärnvapenstater. Då skulle ungefär en halv procent av världens kärnvapen användas. En halv procent, en försvinnande liten del. Sannolikt skulle ungefär 20-30 miljoner människor dö mer eller mindre omedelbart. 20-30 miljoner, det i sig är en förödande mänsklig katastrof. Men, det skulle inte vara det värsta.

I spåren av de enorma eldstormarna bildas mängder och åter mängder av sot. Sot som upphettas och stiger upp i stratosfären. Där kan det spridas runt jorden, hindra solinstrålning, minska nederbörden, orsaka en temperatursänkning på mer än en grad i genomsnitt. En dryg grad. Det låter kanske fjuttigt. För klimatet är det enormt mycket. Klimatet skulle drastiskt förändras. Konsekvenserna för jordbruket och världens livsmedelsproduktion bli omfattande med minskad spannmålsproduktion, prisstegring, uppblossande konflikter, och som följd riskerar två miljarder människor svält.

Två miljarder människor. En totalt ofattbar svältkatastrof. Och det i efterdyningarna av ett krig med en halv procent av världens kärnvapen.

Idag, då det snart gått 70 år sedan Hiroshima atombombades finns ännu kärnvapen. Kärnvapen tillräckliga att utplåna all mänsklig civilisation många gånger om. Kärnvapen tillräckliga att åstadkomma den ena ofattbara humanitära katastrofen efter den andra. Vapen, som så länge de finns kvar, riskerar att användas av mening eller av misstag.

En värld med kärnvapen, det måste vara höjden av vansinne.

Men, en annan värld måste vara möjlig. En värld utan kärnvapen. Och, de senaste åren har något hänt. Fler stämmer in bland våra röster för en

” En värld med kärnvapen, det måste vara höjden av vansinne.

kärnvapenfri värld. Ett skifte har skett i debatten. Fokus sätts allt mer på de humanitära konsekvenserna. På att något sådant aldrig får inträffa. Allt fler länder världen över börjar tala om att kärnvapen måste avskaffas, att det är dags, att det behöver ske nu! Allt fler börjar tala om ett kärnvapenförbud. Tålmodet börjar ta slut, tålmodet med att kärnvapnen fortfarande finns kvar, tålmodet med det hot de utgör så länge de existerar.

Dagens värld med kärnvapen och hotet om ofattbar förödelse, den världen duger inte. Det är inte en värld värdig framtiden. Vi kan bättre än så här. Vi kan betydligt bättre. En värld värdig framtiden är en säkrare värld, en förnuftigare värld. Det är en kärnvapenfri värld. ❖

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I *Almedalen*

Av Leonore Wide

I år var vi åtta SLMK-representanter som deltog i Almedalsveckan i Visby. Vi hade tre gatuaktioner centralt i staden, då vi, iklädda läkarrockar med SLMK på ryggen, erbjöd oss att mäta besökarens blodtryck. Samtidigt passade vi då på att prata kärnvapen och lämna informationsmaterial. Det var ständiga köer till våra besöksstolar, vi behövde inte tränga oss på för att få kontakt trots den intensiva konkurrensen i staden om besökarnas uppmärksamhet.

I samarbete med Stockholms och Uppsala universitet ordnade vi ett seminarium: Varför är det så svårt att avskaffa kärnvapnen och hur går vi vidare mot en kärnvapenfri värld? med intressanta inledningar av Peter Wallensteen, Uppsala universitet, Thomas Jonter, Stockholms universitet, Cecilia Tengroth, Röda Korset, och Josefin Lind, SLMK, och med Martin Tondel, SLMK som moderator.

Efteråt deltog representanter för alla partiers ungdomsförbund, utom SDU, i en intensiv paneldebatt kring frågan om Sverige bör arbeta för ett internationellt förbud mot kärnvapen, under ledning av Sofia Tuvestad, IKFF.

I övrigt besökte vi så många evenemang vi hann, lyssnade, ställde frågor som aktualiserade kärnvapenproblematiken och lämnade informationsmaterial.

Det var otroligt intensiva dagar och vi fick många tillfällen till kontakter och diskussioner och upplevde att vi hade goda möjligheter att sprida vårt budskap om behovet av ett förbud mot kärnvapen och vårt krav på ett kraftfullt agerande från Sveriges beslutsfattare i frågan. ❖

FOTO: JOSEFIN LIND

▲ Artikelförfattaren Leonore Wide samtalar med förbipasserande om kärnvapen och varför läkare engagerar sig i arbetet för nedrustning.

▲ Birgitta Kastlund håller ett inspirerande anförande på torgscenen i Almedalen.

▲ Medicinstudenten David Victorin mäter blodtryck och diskuterar preventivt arbete med Almedalenbesökare.

▲ De politiska ungdomsförbunden debatterar kärnvapenförbudets vara eller icke-vara.

UDDRAG AF REFERAT FRA DLMK LANDS-MØDE

20. September 2014
i København

DELTAGERE: Anton Aggernæs (AA), Niels Dahm (ND), Klaus Arnung (KA), Povl Revsbech (PR), stud. med. Alexandra Schou (AS), stud. med. Sarah Ndoni (SN).

FORMANDSBERETNING VED FORMAND NIELS DAHM.

September 2013; High level meeting I FN, hvor Danmark var medunderskriver af resolution der udtrykte bekymring over de katastrofale humanitære konsekvenser ved brug af kernevåben. December 2013 og januar 2014: Skriftlig anmodning om stillingtagen til ICAN-kampagnen blev tilsendt udenrigspolitisk nævn. Søren Espersen, DF, svarer som den eneste, han støtter ikke. Januar 2014: Læserbrev publiceres i Ugeskrift for Læger.

Januar 2014: Skriftlig henvendelse til udenrigsminister Martin Lidegaard, med opfordring til en aktiv dansk indsats i arbejdet frem mod forhandlinger om en NWC ved det internationale møde i Mexico, 13.-14. Februar 2014 og ved tredje PrepCom i foråret 2014. 26. maj 2014 publiceres læserbrev i Ugeskrift for Læger med titlen; "Om atomvåben - og forebyggelse mod disses anvendelse."

Maj 2014: Dr Alex Rosen, Tyskland, anmodede om DLMKs støtte til et svar til UNSCEAR's Fukushima rapport. Da denne rapport minimerer den stråledosis som de japanske ofre blev/er udsat for, er det indlysende vigtigt, at rapporten korrigeres. Så vi støttede.

Maj 2014: DLMK donerer 250 USD til den internationale fond, mhp at hjælpe med at dække rejseudgifter for mindre bemedlede til verdenskongressen.

Juli 2014: ICAN Nyhedsbrev: 152 lande går nu ind for konventionen, 22 lande er i mod, heriblandt Danmark.

Beatrice Finn er den nye administrerende direktør i ICAN, og hun betoner i den forbindelse vigtigheden af at få folket og de folkevalgte i tale.

Vi har set en bemærkelsesværdig vækst i kampagnen gennem de sidste to år, og vi skal være med til at sikre at den næste konference i Wien til December bliver en succes.

6. september 2014: DLMK siger ja til at støtte UN event on September 26th to Commemorate the Inaugural, International Day for Total Elimination of Nuclear Weapons.

BERETNING FRA INTERNATIONAL COUNCILLOR, ALEXANDRA SCHOU

Afrapportering fra studenterkongressen og verdenskongressen i Astana, 24.-29. August 2014: En velgennemført verdenskongres med nye forskningsresultater og diskussioner vedrørende aktuelle problemstillinger. Der blev fremlagt lokale studier fra det tidligere atomprøvesprængnings sted i Semipalatinsk.

Finske repræsentanter forelagde en ide om at samle ind til et Peace House i Boston, hvor bl.a. IPPNWs hovedkontor skulle residere.

IPPNW har udgivet en erklæring om Gaza konflikten, hvor begge partner opfordres til at indgå fredsforhandlinger. Dr Alex Rosen fra IPPNW Tyskland, fremlagde en række studier, der problematiserer hele produktionskæden af atomvåben, fra uran miner, over atomkraft til atomvåben.

Dr Ira Helfand og Dr Allan Robock fremlagde ny evidens, der ændrer prognoserne for verdens fødevarerproduktion i tilfælde af atomvinter. Det fremgår nu at ikke en, men to milliarder mennesker vil være i risiko for at sulte i tilfælde af en atomvåbenudveksling mellem USA og Rusland.

Nye Speakers of the Board er Bjørn Hilt, Norge, og Hellen Barsosio, Kenya.

Dr Angelika Claussen blev valgt til ny europæisk formand.

Både IPPNW Costa Rica og -Kenya fremlagde imponerende rekrutterings-tal, på over hundrede nye medlemmer i Kenya. Her havde særligt Medical Peace Work kurset tiltrukket mange nye.

Beliggenheden for næste studenter- og

verdenskongres blev diskuteret, men dette er endnu ikke besluttet. Repræsentanter fra Skandinavien diskuterede muligheden for en svensk verdenskongres, dette vil blive afdækket nærmere i løbet af oktober måned.

BERETNING FRA STUDENTERREPRÆSENTANT SARAH NDONI

På verdenskongressen blev der talt om muligheden for en intensive kampagne for danske medicinstuderende på det medicinske fakultet i København i løbet af efteråret.

I forbindelse med afholdelse af karriere dag på Panum d. 9. oktober, vil IPPNW være repræsenteret med egen bod.

Her vil der være god mulighed for at tale med studerende om vores arbejde, og måske vække deres interesse for IPPNW.

I forbindelse med verdenskongressen blev der dagligt skrevet opdateringer med tekst og billeder, som kan læses på ipnwworldcongress2014.wordpress.com

DLMK S ROLLE I ICAN:

ND: Der er foreløbigt fire danske organisationer der støtter ICAN: Radikal Ungdom, Fredsakademiet, Aldrig mere krig og PUGWASK. Vi diskuterer muligheden for at hverve flere støtter. Desuden betones vigtigheden af arbejdet med offentlig oplysning.

VALG AF KASSERER OG TO REVISORER

Kasserer: Niels Dahm

Revisorer: Anton Aggernæs og Bent Pedersen

VALG AF FORMAND OG INTERNATIONAL COUNCILLOR

Formand: Niels Dahm. Det aftales som betingelse at opgaven med analyse af ICAN nyhedsbrev uddelegeres.

International Councillor: Alexandra Schou

VALG AF KOORDINATIONSUDVALG

Koordinationsudvalg består af fremmødte

SN vælges som studenterrepræsentant.

FASTSÆTTELSE AF KONTINGENT

Kontingent: 100 kr for studerende, 300 kr for læger og 200 kr for støttemedlemmer.

UTVECKLINGEN I UKRAINA

Vid sammankomsten i Uppsala den 1 oktober av SLMK:s vetenskapliga råd diskuterade Claes Levinsson utvecklingen mellan Ukraina och Ryssland. Levinsson är verksam vid centrum för Rysslandstudier vid Uppsala Universitet.

Utvecklingen beträffande Ukraina var helt oväntad, nästan lika oväntad som murens fall. Utvecklingen kan tolkas som att Putin inte var förberedd och reagerade utan föregående planering. EU tvingade fram ett ställningstagande från Ukrainas president, och när denne snabbt förkastade Putins bud, om den euro-asiatiska unionen såg Putin utvecklingen som hotfull.

Budapest-överenskommelsen 1994 var ett memorandum, alltså inte ett avtal där ett brott skulle leda till konsekvenser, t ex sanktioner eller militärt ingripande. Överenskommelsen var politisk och visar att parterna – Ryssland, Västmakterna och Ukraina – var helt överens om att Ukrainas gräns skulle vara okränkbar och vapenmakt inte användas mot landet. Rysslands annektering av Krim var då ett klart brott, mot överenskommelsen och mot FN-stadgan. Att jämförbara brott begåtts av till exempel USA är dock sant. Ryssland hade starka intressen i Krim, framför allt örlogsbaser, och en majoritet av befolkningen ville tillhöra Ryssland. Vad skulle utvecklingen ha blivit om Ukraina - och rimligtvis Belarus och Kazakstan - behållit sina kärnvapen? Levinsson menade att detta var ett nästan otänkbara scenario, bl.a. hade (troligen?) endast ryska officerare tillgång till koden för vapnets aktivering. Men hade vapnen funnits kvar skulle utvecklingen i Östeuropa blivit en helt annan, och närmast en mardröm.

Vi i vetenskapliga rådet menade under vår diskussion att Natos expansion var viktig för utvecklingen. USA:s president hade lovat den ryske presi-

dent att Nato inte skulle ta in forna medlemmar i Warszawapakten. När så skedde, steg för steg, uppfattades det som ett hot och Putin ansåg sig ha skäl att reagera.

Levinsson instämde i vår bedömning att Ukraina inte skulle komma att skaffa kärnvapen även om det pratas om detta, även i parlamentet.

Både Levinsson och professor Thomas Jonter, som har mycket samarbete med ryska universitet, var överens om att atmosfären i Ryssland blivit mycket repressiv på ett sätt som försvårar samarbete och förståelse.

(Referat skrivet av Gunnar Westberg)

UTTALANDE FRÅN IPPNW OM KRISEN I UKRAINA

“The current crisis in Ukraine is of complex origin and of large humanitarian consequence. It may lead to Ukraine re-acquiring nuclear weapons (which they voluntarily renounced in 1991). It threatens to re-ignite the Cold War and risks involving the use of nuclear weapons accidentally or on purpose.

As Russian, American, Ukrainian, and German doctors and leaders of IPPNW, we together call upon the parties to immediately cease the violence and to re-emphasize diplomatic communication between the USA and Russia, to assist Ukraine to resolve the crisis peacefully.”

IPPNW Peace & Health Blog, 2 September 2014.

När Sovjetunionen föll samman 1990 hade Ukraina 1900 interkontinentala missiler och 2500 ”substrategiska” kärnvapen. Under några år hade Ukraina världens tredje största kärnvapenarsenal. I Budapestavtalet från 1994 gick Ukraina med på att sända alla kärnvapen till Ryssland mot att landets territorium garanteras. USA betalade också ut ett stort understöd till Ukraina. De sista kärnvapnen lämnade Ukraina

1996 och de sista kärnvapenladdningarna år 2012.

Gunnar Westberg, IPPNW Peace & Health Blog, 11 September 2014.

ÖSTRA UKRAINA: SJUKVÅRD DELVIS I SPILLROR

I våras (Internationell utblick i LMK 136) refererade jag en artikel i the Lancet om folkhälsan i Ukraina jämfört med bl.a. Sverige. När jag nu (1 oktober) söker PubMed och de sex största tidskrifterna i allmän medicin (NEJM, Lancet, JAMA, BMJ, Annals of Internal Medicine och PLOS Medicine) om artiklar om kriget i Ukraina blir utbytet mycket magert. I stort sett bara nedan citerad artikel om sjukvårdspersonal; ingen om faran för upptrappning av supermaktens konfrontation till hot med kärnvapen.

Sjukvårdspersonal hotas när de arbetar i östra Ukraina, både på sjukhus och i ambulanser. Det är främst separatisterna som hotar personalen t.ex. genom att genomsöka ambulanserna under vapenhot (at gunpoint) vid varje vägspärr. Därigenom blir akuta transporter också fördröjda. Ambulanser beslagtas för trupptransporter och medicinsk utrustning slås sönder. FN uppger att 70 % av sjukvårdspersonalen i Luhansk and Donetsk flytt. Ukraina har en mycket hög, närmast epidemisk sjuklighet i resistent tuberkulos. Patienter med tbc, AIDS och andra svåra kroniska sjukdomar får förmodligen nu undermålig behandling.

Holt E. Ukraine: health workers fear for their safety. www.thelancet.com 2014;384 (August 30):735.

USA: LÄKARNAS RÖST BEHÖVS ÅTER FÖR NEDRUSTNING

Virtual Mentor är namnet på amerikanska läkarförbundet AMA:s tidskrift för etik. IPPNW:s co-president Ira Helfand och medarbetare skriver i septem-

▲ Rysslands militära upprustning kastar en lång skugga över regionen. Samtidigt har atmosfären i Ryssland har blivit mycket repressiv på ett sätt som försvårar samarbete och förståelse.

bernumret 2014 om vikten av att den medicinska professionen ånyo tar upp kärnvapnen som det största hotet mot mänskligheten. Han citerar Gorbatjov: "The International Physicians for the Prevention of Nuclear War has come to exercise a tremendous influence on world public opinion within quite a short period of time. Their work commands great respect. For what they say and what they do is prompted by accurate knowledge and a passionate desire to warn humanity about the danger looming over it. In light of their arguments and the strictly scientific data which they possess, there seems to be no room left for politicking. And no serious politician has the right to disregard their conclusions."

Detta 27 år gamla uttalande kan användas än idag när Kreml agerar som en arrogant supermakt och västsidan tycks oförmögen att reagera på annat sätt än enligt en kalla kriget-ordning som borde förvisats till historiens skräphög.

Ira Helfand, et al. Preventing Nuclear War: A Professional Responsibility for Physicians. Virtual Mentor. September 2014, Volume 16, Number 9: 739-744.

Gorbachev M. Perestroika. Harper & Row; 1987: 154.

AUSTRALIEN

Australien är det enda land utan kärnvapen som brutit uranmalm som använts i kärnvapen av ett annat land och där kärnvapnen sedan exploderat på deras (Australiens) territorium. Australien är del av en kärnvapenfri zon samtidigt som det skyddas av 'extended nuclear deterrence'. Med andra ord: Australien har en motsäggelsefull kärnvapenpolitik. Mellan 1952 och 1957 utförde Storbritannien 12 kärnvapenprov på Australiens fastland. En minister i regeringen konstaterade att "England has the bomb and the knowhow; we have the open spaces and much technical skill and great willingness to help the Motherland". Stora områden blev radioaktivt kontaminerade men, som en hög brittisk flygvapenofficer rapporterade, "the levels recommended by the ICRP would necessarily be exceeded ... only very slight health hazard to people would arise, and that only to primitive peoples".

De senaste decennierna har Australien litat på skydd av USA:s kärnvapen: "In the words of the latest 2013 Deterrence White Paper: 'As long as nuclear weapons exist, we rely on the nuclear

forces of the United States to deter nuclear attack on Australia."

Ruff TA. Nuclear-enmeshed Australia: an obstacle to nuclear weapons eradication. *Medicine, Conflict and Survival* 2014;30, Suppl. 1, July 2014:s71-s80

I samma nummer av "Medicine, Conflict and Survival" finns en artikel om "From nuclear weapons acquisition to nuclear disarmament - the Swedish case" av Thomas Jonter och medarbetare. Thomas är ledamot av SLMK:s vetenskapliga råd.

UNDERTECKNA PETITION TILL PRESIDENT OBAMA:

"The time has come to ban nuclear weapons, just as the other weapons of mass destruction have been banned. Any use of nuclear weapons - whether by accident, miscalculation or design - would have a devastating humanitarian impact and could lead to a nuclear war. President Obama, take the next step: send a United States delegation to constructively participate in the Humanitarian Impact of Nuclear Weapons Conference, December, 2014 in Vienna."

Petitionen kan undertecknas på hemsidan www.ippnw.org.

minnesord

HANS LEVANDER

Hans Levander, medlem och aktivist i SLMK alltsedan den första tiden, avled i sitt hem i Uppsala den 7 juli vid 72 års ålder. Han sörjs närmast av hustrun Kristina och barnen Charlotte och Pontus med familjer.

Hans var en engagerad läkare som särskilt engagerade sig i patienter med kroniska smärttillstånd. Som medicinare ville han också verka mot de stora farorna, de som hotar mänsklighetens hälsa och överlevnad. Inom vår förening var Hans framför allt den som kom med nya idéer. Hans organiserade, under det Kalla Krigets svåra tid, Trilaterala möten i sitt hem i Uppsala och på andra orter, där läkare från öst och väst träffades och talade avspänningspolitik och medicinska konsekvenser av kärnvapen. I Dialogprojektet utgick vi på samma sätt ifrån att samtal, inte konfrontation, kunde få människor att ändra uppfattning. Dessa dialoger med beslutsfattare i kärnvapenländerna innebar under ett par decennier ett stort antal möten med politiker och militärer i nästan alla kärnvapenländer. Särskilt många dialogmöten hade vi i Ryssland.

Kärnvapnen måste avskaffas om de inte skall avskaffa oss. Hans insåg att möjligheterna att påverka maktavarna i kärnvapenländerna var begränsade. Vi måste vända oss till de unga! Med entusiasm startade han organisationen Life-Link Friendship Schools projektet som lärde elever i skolor i hela världen att samarbeta i fredsprojekt för att bygga förtroende och fred. Organisationen fick snart vidare uppgifter, nu för att rädda vår miljö. Ta hand om dig själv, ta hand om andra, ta hand om naturen, blev valspråket. Med mycket små resurser skapades ett internationellt nätverk som nu innefattar 700 skolor i mer än 80 länder. Tusentals ungdomar runt om i världen har tagit Hans Levanders idéer till sitt hjärta.

Hans var den store inspiratören, både i den svenska och i den internationella delen av IPPNW. Varifrån kom idéerna, klokheten och engagemanget? Vi vet inte, men där fanns alltid glädje i allt han gjorde, en glädje som lyfte också oss.

Det finns en kort filmsekvens som spreds över världen där Hans sjunger i duschen, "We say no Nukes, we say no Nukes", till ett Beethoven-tema. *We'll sing it again, Hans.*

För Svenska Läkare mot Kärnvapen, Andreas Tolf, Gösta Alfvén, Jan Larsson, Klas Lundius, Christina Vigre-Lundius, Gunnar Westberg

Entusiastisk och engagerande var Hans alltid. Här vid SLMKs vårmöte i Celestes ateljé på Ven.

Alltid positiv, drivande och nytänkande. Här vid ett möte hos talmanen i den ryska Duman. Till vänster paret Dumas från Dallas, experter på kärnvapenkrig av misstag. Till höger två ryska studenter.

En av Hans många skolor i Moskva som kopplades ihop med SLMK:s "Shape your Future".

En, som vanligt, glad och positiv Hans på väg till nya uppdrag i Moskva.

Hans var med och initierade de trilaterala mötena i Uppsala under 1980-talet. Bilden är från 1987 och Hans flankeras av Feodor Soprunlov (SU) och Pete Thomson (US) som diskuterar i samförstånd i en svensk trädgård.

KYRKORNAS VÄRLDSRÅD TRYCKER PÅ FÖR ETT KÄRN- VAPENFÖRBUD

Efter ett veckolångt möte i centralkommitén släppte Kyrkornas Världsråd tidigare i år slutligen ett uttalande om nödvändigheten av att gemensamt arbeta för en kärnvapenfri värld. Uttalandet pekade särskilt på kärnvapnens urskillningslösa förstörelseverkan och de ofattbara humanitära konsekvenserna till följd av dess användning, ett överhängande hot mot hela världen.

Kyrkornas Världsråd är en sammanslutning av kristna samfund och trosinriktningar som strävar efter sammanhållning och enighet. Under dess existens har Kyrkornas Världsråd demonstrerat ett starkt engagemang för sociala frågor, inklusive skydd av sårbara befolkningar, ekonomisk rättvisa och fredsfrågor.

”Denna nya policy uppdaterar ett av våra långtgående mål” säger Jonathan Friedrich, programansvarig för freds- och nedrustningsfrågor inom Kyrkornas Världsråd. ”Det förstärker rollen för kyrkorna och organisationer som redan stöder det humanitära initiativet samtidigt som det introducerar andra till den gemensamma plattformen och behovet att arbeta med ICAN.

Enligt uttalandet från Kyrkornas Världsråd kan inte kärnvapnens existens förlikas med fred och humanitära principer. Uttalandet gör gällande att oförutsedda händelser och misstag såväl som medveten användning av dessa vapen kan ha förödande effekter och är därför ett konstant hot mot mänskligheten. Det finns internationella normer och regelverk för andra urskillningslösa massförstörelsevapen och uttalandet menar att det är nödvändigt med reglering för att lyckas eliminera kärnvapnen i världen.

Uttalandet innehåller även en rad rekommendationer till kyrkor och samfund som vill ha en kärnvapenfri värld. Kyrkornas Världsråd uppmanar sina medlemmar till att sätta press på de olika nationella regeringarna för att arbeta för ett förbud av kärnvapen och att ge stöd till organisationer som arbetar mot det målet, till exempel ICAN.

Uttalandet är ännu en yttring av det växande stödet för ett förbud mot kärnvapen och nödvändigheten av total avrustning av dessa vapen. Man pekar tydligt ut att ”Kärnvapen kan absolut inte förlikas med verklig fred. Effekterna av dessa vapen är urskillningslösa och oerhörda bortom jämförelse med andra vapen. Så länge dessa vapen existerar utgör de ett hot mot mänskligheten.”

USA TILL THE VIENNA CONFERENCE ON THE HUMANITARIAN IMPACT OF NUCLEAR WEAPONS

USA har meddelat att de kommer att delta i Wien i diskussionerna om de humanitära effekterna av kärnvapen. Det är första gången något av P5-länderna deltar i dessa konferenser.
<http://m.state.gov/md233868.htm>

LAGERLOKAL SÖKES

Känner du till en torr och relativt lättillgänglig lokal som står tom? Läkare mot Kärnvapen är i behov av förrådsutrymme för arkivmaterial, främst papper och pärmar. Allt av intresse, så länge det är torrt och skadedjursfritt och i Stockholmstrakten!

Har du något tips? Kontakta Josefin Lind på 08-400 20 483 eller josefin.lind@slmk.org

AUTOGIRO

Du vet väl om att du kan betala din medlemsavgift och skänka en regelbunden gåva via autogiro? Gå in på www.slmk.org/bli-medlem och ladda ner en anmälningsblankett. Du kan även anmäla dig via din internetbank eller ringa oss på 08-400 20 483 så skickar vi en blankett! Genom 90-kontot är vi kontrollerade av Svensk insamlingskontroll och Frivilligorganisationernas insamlingsråd, det garanterar att din gåva används på ett korrekt och etiskt sätt!

NYHETSREBREV

SLMK:s nyhetsbrev är ett mejlutskick som innehåller aktuell information om intressanta händelser på kärnvapenfronten i kortfattad form.

Nyhetsbrevet skickas ut ungefär en gång varannan månad. Skicka ett mejl till leonore.wide@slmk.org om du vill vara med på utskickslistan.

Kallelse till årsmöte

Alla medlemmar är välkomna till SLMK:s årsmöte lördagen den
24 JANUARI 2015 KL 14.00 – 15.00
på Norrtullsgatan 45 (f.d. Borgerskapets enkehus), Stockholm. T-Odenplan.

VALBEREDNINGENS FÖRSLAG TILL SLMK:S STYRELSE 2015

Ordförande: Andreas Tolf, Uppsala
Vice ordförande: Martin Tondel, Uppsala
Vice ordförand: Åsa Lindström, Eskilstuna
Sekreterare: Meit Krakau, Danderyd
Koordinator: Leonore Wide, Saltsjöbaden
Medlem i IPPNW:s internationella råd: Gunnar Westberg, Göteborg

ÖVRIGA LEDAMÖTER:

Christina Vigre Lundius, Perstorp
Frida Sundberg, Göteborg
vakant
Studentrepresentant: Märta Leffler, Malmö

SUPPLEANTER:

Ann Marie Janson Lang, Stockholm
Birgitta Sahlström Kastlund, Lund
Gösta Alfvén, Stockholm
Jan Larsson, Uppsala
Johannes Eldblom, Göteborg
Johannes Norberg, Skellefteå
Nelli Jonasson-Filippova, Skövde
Wenjing Tao, Stockholm
Studentsuppleant: vakant

REVISION:

Auktoriserad revisor: Christina Gotting, Stockholm
Auktoriserad revisor, suppleant: vakant
Föreningsrevisor: Bengt Lindell, Kalmar
Föreningsrevisor, suppleant: Kristina Olofsson, Hudiksvall

VALBEREDNINGEN HAR UTGJORTS AV:

Carin Odhner, Stocksund
Karin Stenstedt, Bromma
Erik Wareborn, Malmö

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS STYRELSE OCH LEDNING

Ordförande:

Andreas Tolf, Gävle..... 0706-363 834, andreas.tolf@slmk.org

Vice ordförande:

Martin Tondel, Uppsala 0705-435 640, martin.tondel@slmk.org

Åsa Lindström, Eskilstuna 0736-631 140, asa.lindstrom@slmk.org

Sekreterare:

Meit Krakau, Danderyd 0709-608 084, meit.krakau@slmk.org

Koordinator:

Leonore Wide, Saltsjöbaden 0706-920 319, leonore.wide@slmk.org

Medlem i IPPNW:s internationella råd:

Gunnar Westberg, Göteborg..... 0727-443 023, gunnar.westberg@slmk.org

Ledamöter:

Ann Marie Janson Lang, Stockholm..... 0706-655 651, annmarie.janson-lang@slmk.org

Christina Vigre Lundius, Perstorp..... 0738-525 553, christina.vigre.lundius@slmk.org

Frida Sundberg, Göteborg 0702-305 865, frida.sundberg@slmk.org

Studentrepresentant:

Vakant

Suppleanter:

Birgitta Sahlström Kastlund 046-211 6345, birgitta.kastlund@slmk.org

Jan Larsson, Uppsala 0725-668 725, jan.larsson@slmk.org

Gösta Alfvén, Stockholm 0739-660 835, gosta.alfven@slmk.org

Johannes Eldblom, Göteborg..... 0734-233 100, johannes.eldblom@slmk.org

Nelli Jonasson-Filippova, Skövde 0762-300 634, nelli.jonasson-filippova@slmk.org

Johannes Norberg, Skellefteå 0702-754 222, johannes.norberg@slmk.org

Monika Palmgren, Solna..... 0709-519 067, monika.palmgren@slmk.org

Wenjing Tao, Södertälje..... 0737-641 952, wenjing.tao@slmk.org

Studentsuppleant:

Märta Leffler, Malmö..... 0707-569859, marta.leffler@gmail.com

Valberedning:

Carin Odhner, Stocksund 08-755 50 29, carin.odhner@slmk.org

Karin Stenstedt, Bromma 08-255 638, karin.stenstedt@slmk.org

Erik Wareborn, Malmö..... 0709-757 161, erik.wareborn@slmk.org

Auktoriserad revisor

Christina Gotting, Stockholm..... 08-32 83 10, christina@gottingrevision.se

Godkänd revisor, suppleant:

Gunnel Söderlund, Österskär.....0733-450 160 gunnel.soderlund@gusorevision.se

Föreningsrevisor:

Bengt Lindell, Kalmar 0706-472 347, bengt.lindell@slmk.org

Föreningsrevisorn fyller även föreningens "whistle-blower"-funktion och kan

kontakts via whistleblower@slmk.org

Föreningsrevisor, suppleant:

Kristina Olofsson, Hudiksvall 0650-102 56, kristina.olofsson@slmk.org

KANSLI

Information och kommunikation

Josefin Lind

08-400 204 83

0760-24 51 58

josefin.lind@slmk.org

Medlemsregister och prenumerationsärenden

Cerese Olsson

08-400 204 83

cerese.olsson@slmk.org

Projektledare

Clara Levin

08-400 204 83

clara.levin@slmk.org

Svenska Läkare mot Kärnvapen

Norr tullsgatan 45

113 45 Stockholm

Kassör och kanslichef

Klas Lundius

Svenska Läkare mot Kärnvapen

Håkantorpsmölla

281 91 Perstorp

E-post: klas.lundius@slmk.org

PERSONPORTRÄTTET

Gunnar Westberg

Profession:

Professor emeritus i medicin.

Uppdrag i SLMK:

Styrelseledamot; Co-President
för IPPNW 2004-8

Personligt:

Aktiv i SLMK sedan föreningens tillkomst. Om vi kunde få människor att inse vad ett kärnvapenkrig innebär skulle människor se till att avskaffa kärnvapen innan dessa avskaffar oss. Världen skall befrias från kärnvapen! Där är bara nio av jordens 190 länder som fortfarande lider av atomvapenberoende.

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN - SLMK

En gång beskrevs läkarrörelsen mot kärnvapen av en engagerad medlem så här:

”Vi är inte en grupp aktivister som råkar vara läkare. Vi är först och främst läkare, som tagit på oss att lindra lidande och död.

Vi lyfter detta engagemang till en global nivå i ett gemensamt försök att förhindra det svåra lidande och de förluster i människoliv som kärnvapenkrig skulle leda till.”

Det tycker vi fortfarande är ett bra sätt att beskriva vilka vi är och varför det är vår uppgift som läkare att ta ställning i frågan om det sista ännu icke förbjudna massförstörelsevapnet.

Vi är den svenska sektionen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) som är en bred internationell organisation med 150 000 medlemmar, som har en kärnvapenfri värld som gemensamt mål. I Sverige är vi idag nästan 3 000 läkare och medicinstudenter som är medlemmar. Dessutom har vi associerade medlemmar från yrkesgrupper som liksom läkare vill värna liv och hälsa, nämligen:

- Tandläkare
- Forskare och ingenjörer
- Sjuksköterskor, sjukgymnaster och analytiker

Som associerad medlem deltar du i verksamheten och har samma förmåner som ordinarie medlemmar, med den enda skillnaden att du inte kan inneha en styrelsepost.

Både Svenska Läkare mot Kärnvapen och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om vapnens medicinska effekter.

Som medlem får du tidningen Läkare mot Kärnvapen 4 gånger/år. Det är den enda svenska tidskriften om kärnvapen.

Vårt arbete finansieras till ca 80 % av medlemsavgifter. Utan detta stöd skulle vi inte kunna agera så självständigt och vetenskapligt trovärdigt som vi gör idag. En stark röst för de humanitära och medicinska nedrustningsargumenten är nödvändig i dagens kärnvapendebatt. Vi är den rösten, tack vare en engagerad läkarkår.

Medlemsavgiften är 290 kr/år för läkare och 200 kr/år för associerade medlemmar. Alla studenter betalar 100 kr/år.

Du hittar oss på webben: www.slmk.org eller facebook.com/SLMK.1981

INTERNATIONELL KAMPANJ FÖR ETT KÄRNVAPENFÖRBUD

2007 lanserade IPPNW en bred kampanj för kärnvapnens avskaffande som getts namnet ICAN – International Campaign to Abolish Nuclear Weapons. Idag samlar den 331 organisationer i 80 länder som ställt sig bakom kampanjens krav på ett internationellt avtal om förbjuder kärnvapen. I Sverige medverkar elva stora freds- och miljöorganisationer i ICAN som drivs av initiativtagaren Svenska Läkare mot Kärnvapen.

www.icanw.org / www.icanw.se

facebook.com/ican.sweden

Twitter @ICAN_Sweden

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

Bestyrelsen består af: Niels Dahm formand og kasserer, Cæcilie Buhmann international councillor i samarbejde med Alexandra Schou, Klaus Arnung kontaktperson til Läkare Mot Kärnvapen og udarbejdelse af årsberetning, Alexandra Schou studenterkontakt og hjemmeside, Povl Revsbech sekretariat og hjemmeside, Anton Aggernæs revisor sammen med Bent Petersen, Willy Hanghøj-Petersen, Sarah Ndoni studenterrepræsentant.

DLMK:s bestyrelse

Povl Revsbech, Brabrand, 86 26 47 17, revsbech@dadlnet.dk

Anton Aggernæs, Frederiksberg, 38 34 35 07, aggernaes.a@dadlnet.dk

Klaus Arnung, Vedbæk, 45 66 11 81, k.arnung@dadlnet.dk

Niels Dahm, Fåborg, 62 61 83 61, dahm@avernak.dk

Cæcilie Bøck Buhmann, København N, 26 18 95 06, cbuhmann2002@yahoo.com

Alexandra Schou, København N, 27 21 81 15, alixschou@hotmail.com

Willy Hanghøj-Petersen, 97424726, mobil 23747505, willyhp13@gmail.com

Sarah Ndoni, København S, 50247452, ndoni_sar@hotmail.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech, 86 26 47 17
revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMK:s hjemmeside: www.dlmk.dk

2015

NEDRUSTNINGENS ÅR?!

ÖVERSYNSKONFERENSEN AV

ICKESPRIDNINGSAVTALET

Vi hoppas att det blir en lyckad konferens och att många kärnvapenfria stater ställer hård press på kärnvapenstaterna att implementera sina nedrustningsåtaganden.

70 ÅR SEDAN ATOMBOMBERNA ÖVER

HIROSHIMA OCH NAGASAKI

På 70-årsdagen uppmuntrar vi alla engagerade att arrangera evenemang på era hemorter, skriva debattartiklar och på andra sätt uppmärksamma denna dag och kärnvapenfrågan.

SVERIGE TAR TÄTEN FÖR NEDRUSTNING?

Under 2015 hoppas vi att Sverige visar att man menar allvar med att nedrustning är prioriterat område i utrikespolitiken. Vi hoppas också att Sveriges anslutning till det humanitära initiativet kommer att leda till ökat samarbete med de progressiva kärnvapenfria staterna.

HÅLL DIG UPPDATERAD

- ▶ www.slmk.org
- ▶ www.ippnw.org
- ▶ www.icanw.org
- ▶ www.goodbyenuk.es

Avsändare:
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Sweden

**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

Kallelse till årsmöte

Alla medlemmar är välkomna till årsmöte för
Svenska Läkare mot Kärnvapen

LÖRDAGEN 24 JANUARI 2015
KL 14.00 - 15.00

på Norrtullsgatan 45 (f.d. Borgerskapets enkehus),
Stockholm. T-Odenplan.